

Nr 49.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anskaffande av viss artillerimateriel; given Stockholms slott den 12 februari 1915.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels för anskaffande av viss artillerimateriel bevilja för år 1916 ett belopp av 2,600,000 kronor, att ingå i det gemensamma reservationsanslag till engångskostnader för lantförsvaret, som föreslagits till uppförande i 1916 års riksstat;

dels medgiva, att för täckande av ifrågavarande utgift må av statsverkets värnskattefond tagas i anspråk ett belopp av 2,600,000 kronor;

dels ock, under förutsättning av bifall härtill, besluta, att de i 1916 års riksstat bland inkomsterna upptagna medel från värnskattefonden skola höjas med 2,600,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

B. B. E. Mörcke.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 12 februari 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning inom lantförsvars- och finansdepartementen yttrade chefen för förstnämnda departement, statsrådet Mörcke följande:

Riksdagens
beräkning av
engångskost-
naderna för
anskaffande av
artillerimateriel.

»Uti sin skrivelse den 14 september 1914 i fråga om ordnandet av rikets försvarsväsende har riksdagen under avdelningen »Vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande» beräknat kostnaderna för anskaffande av artillerimateriel till sammanlagt 18,632,600 kronor, därav 11,427,600 kronor för linjen och landstormen samt 7,205,000 kronor för reservformationerna.

Beträffande fördelningen av dessa kostnader har riksdagen beräknat, att kostnaderna för linjen och landstormen skola utgå under åren 1915—1918 och för reservformationerna under åren 1918—1920 och följande år med nedannämnda belopp:

för linjen och landstormen:

år 1915	kronor	3,500,000: —
» 1916	»	3,500,000: —
» 1917	»	3,500,000: —
» 1918	»	927,600: —
Summa kronor		11,427,600: —

för reservformationerna:

år 1918	kronor	2,205,000: —
» 1919	»	2,500,000: —
» 1920 och följande år.....	»	2,500,000: —
Summa kronor		7,205,000: —

Då av det för år 1915 beräknade beloppet, 3,500,000 kronor, 795,000 kronor av Kungl. Maj: t redan upptagits å fjärde huvudtiteln i den till riksdagen avlätna statsverkspropositionen, ansåg riksdagen, i anslutning till vad Kungl. Maj:t jämväl föreslagit, att de för linjens och landstormens utrustning beräknade kostnaderna, som vore avsedda att utgå av värnskattemedel, kunde minskas från 11,427,600 till 10,632,600 kronor samt den för år 1915 erforderliga anvisningen från 3,500,000 kronor till 2,705,000 kronor.

Riksdagens
beslut om be-
viljande av
anslag för
anskaffning av
artillerimateriel.

Med anledning härav och i anslutning till vad Kungl. Maj:t föreslagit beslöt riksdagen att, utöver de å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 600,000 kronor för fortsatt anskaffning av mobiliseringsammunition för eldhandvapen samt uppförande av behövliga förrådslokaler därför, av 165,000 kronor för fortsatt anskaffning av nya eldhandvapen (gevär och karbiner) och av 30,000 kronor för fortsatt anskaffning av pistoler m. m., till anskaffande av artillerimateriel bevilja ett anslag av 10,632,600 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt härav för år 1915 anvisa ett belopp av 2,705,000 kronor ävensom medgiva, att avtal å kronans vägnar finge i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av artillerimateriel för 11,427,600 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlades år 1915 med högst 3,500,000 kronor eller det belopp, som sammanlagt i statsverkspropositionen föreslagits och genom riksdagens förevarande beslut anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 3,500,000 kronor, år 1917 med högst 3,500,000 kronor och år 1918 med högst 927,600 kronor.

Statsverks-
propositionen
till 1915 års
riksdag.

I enlighet med den av riksdagen godkända planen för kostnadernas fördelning har Kungl. Maj:t uti innevarande års statsverksproposition under rubriken »Engångskostnader för försvaret» föreslagit riksdagen att utav det av 1914 års senare riksdag till anskaffande av artillerimateriel beviljade anslaget för år 1916 anvisa 3,500,000 kronor ävensom bestämma, att såväl ifrågavarande som vissa andra belopp, vilka såsom engångskostnader för lantförsvaret anvisas för år 1916, skola i riksstaten uppföras såsom ett gemensamt reservationsanslag.

Vidare har Kungl. Maj:t, på hemställan av chefen för finansdepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att för täckande av ifrågavarande engångskostnader för lantförsvaret, uppgående till 11,345,064 kronor, ävensom vissa engångskostnader för sjöförsvarets ordnande, uppgående till 8,933,700 kronor, må av statsverkets värnskattefond tagas i anspråk ett belopp av 20,278,764 kronor.

Framställning
av arméför-
valtningens
artilleri-
departement.

Bland den artilleriutrustning, som enligt den av riksdagen godkända planen är avsedd att anskaffas, ingår viss materiel för ett belopp av 4,565,000 kronor. Av detta belopp falla 1,965,000 kronor å linjen och landstormen och 2,600,000 kronor å reservformationerna. Det förra beloppet ingår således uti det av riksdagen redan beviljade anslaget, medan däremot det senare ännu icke blivit av riksdagen beviljat.

Med anledning av en utav chefen för generalstaben gjord framställning har nu arméförvaltningens artilleridepartement i särskild skrivelse den 4 februari 1915 hemställt om åtgärders vidtagande för att hela det för anskaffning av ifrågavarande materiel beräknade beloppet, 4,565,000 kronor, måtte under den närmaste tiden bliva disponibelt.

Departements-
chefen.

Artilleridepartementets framställning innebär, att förenämnda belopp 2,600,000 kronor, vilket enligt den av riksdagen godkända planen för engångskostnadernas fördelning skall utgå först under år 1918 och följande år, måtte redan nu bliva för det därmed avsedda ändamålet tillgängligt. Då jag, i likhet med vederbörande myndigheter, anser det vara av vikt, att den materielanskaffning, varom här är fråga, påskyndas, torde framställning böra göras till riksdagen om beviljande för år 1916 av det för ändamålet erforderliga anslaget å 2,600,000 kronor. I likhet med övriga för år 1916, såsom engångskostnader för lantförsvaret, äskade belopp bör jämväl det nu förevarande utgå av statsverkets värnskattefond.

Det synes mig icke lämpligt att till statsrådsprotokollet vidare än som nu skett redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott

torde därom erhålla närmare upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag får alltså hemställa, det Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå riksdagen att

dels för anskaffande av viss artillerimateriel bevilja för år 1916 ett belopp av 2,600,000 kronor, att ingå i det gemensamma reservationsanslag till engångskostnader för lantförsvaret, som föreslagits till uppförande i 1916 års riksstat;

dels medgiva, att för täckande av ifrågavarande utgift må av statsverkets värnskattefond tagas i anspråk ett belopp av 2,600,000 kronor;

dels ock, under förutsättning av bifall härtill, besluta, att de i 1916 års riksstat bland inkomsterna upptagna medel från värnskattefonden skola höjas med 2,600,000 kronor».

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Westin.
